

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Ο /η μαθητής/-τρια καλείται να διατυπώσει την προσωπική του/της άποψη, να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει με τη θέση του συγγραφέα.

Ενδεικτικά σημεία στα οποία μπορεί να σταθεί:

- Η κοινή ανθρώπινη μοίρα, οι ομοιότητες του ανθρώπινου είδους, τα πανανθρώπινα δικαιώματα, τα κοινά βάσανα ανά τους αιώνες
- ο σεβασμός στη διαφορετικότητα, καθώς πράγματα που θεωρούνται σημαντικά για τον καθένα διαφέρουν εξαιτίας διαφορετικών παιδικών βιωμάτων, άλλωστε η παιδική ηλικία του καθενός είναι αυτή που διαμορφώνει και την παράδοσή του, τις παραδοχές και τις συνήθειες με τις οποίες μεγαλώνει.

αλλά και

- οι ιδιαιτερότητες κάθε λαού, η ανάγκη διατήρησης της εθνικής και πολιτιστικής του ταυτότητας, η ξεχωριστή πορεία κι η συμβολή του στην πρόοδο της ανθρωπότητας, κ.ά.
- καλό είναι για την ενότητα της κοινότητας, όπου ζούμε, να τονίζουμε αυτά που μας ενώνουν και όχι αυτά που μας χωρίζουν.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α) Ο τίτλος συνοψίζει εύστοχα το θέμα (οι διαφορές των ανθρώπων σε επίπεδο συμπεριφοράς και συνηθειών και η στάση μας απέναντι σ' αυτές), αλλά και τη θέση του συγγραφέα, ο οποίος σθεναρά υποστηρίζει ότι οι διαφορές ενός ατόμου ή ενός λαού από τους υπόλοιπους συνιστούν την ουσία της ύπαρξής μας. Η διαφορετικότητα πιστοποιεί την ανθρώπινη ποικιλία και παρουσία, δεν αποτελεί μειονέκτημα, αλλά στοιχείο ζωής.

Επομένως, ο τίτλος εισάγει στο θέμα (η στάση μας απέναντι στο διαφορετικό) και προϋποθέτει για τη βασική θέση του γράφοντος.

β) το ασύνδετο: η βιολογία, η εθνικότητα, ο σεξουαλικός προσανατολισμός ή ηλικία

Πυκνότητα-καταιγισμός χαρακτηριστικών που συχνά λειτουργούν ως κριτήρια ομογενοποίησης και ως παράγοντες που προκαλούν την ρατσιστική συμπεριφορά. Με το ασύνδετο σχήμα ο λόγος γίνεται πιο περιγραφικός και αναλυτικός και δίνονται παραδείγματα που διευκρινίζουν τον ορισμό που διατυπώνεται στην αρχή της παραγράφου.

Ερώτημα 3° (μονάδες 10)

Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου:

κυριολεκτική χρήση της γλώσσας: τα άτομα κατηγοριοποιούνται με βάση στερεοτυπικές γενικεύσεις και αντιλήψεις και δεν λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα προσωπικά χαρακτηριστικά τους.

επίκληση στην αυθεντία: ο Pickering αναφέρει ότι τα στερεότυπα ..

οι ορισμοί : Ο Pickering ορίζει τα στερεότυπα...

παθητική σύνταξη: τα άτομα αντιμετωπίζονται με βάση εικαζόμενα χαρακτηριστικά της κατηγορίας στην οποία τοποθετούνται (λ.χ. γυναίκα) και παρουσιάζονται...

αναλυτικός λόγος: Πιο συγκεκριμένα, ... (λ.χ. γυναίκες, άντρες, νέοι/ες) ή της τάξης (λ.χ. συντηρητικοί, προοδευτικοί) ...

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο με ειρωνική διάθεση διακηρύσσει emphaticά την ισότητα όλων των ανθρώπων, ενώ ταυτόχρονα αποκλείει από την «καθολικότητα» αυτή διάφορες κατηγορίες ανθρώπων. Καταγγέλλει τη σύγχρονη στάση πολλών που, ενώ τάσσονται υπέρ της ισότητας όλων, την ίδια στιγμή εκδηλώνουν την υποτιμητική τους στάση προς διάφορες ομάδες ατόμων.

Κειμενικοί δείκτες (ενδεικτικά)

- επανάληψη «όλοι οι άνθρωποι είμαστε ίσοι» και «Έξω..»
- χρήση α' πληθυντικού προσώπου
- απουσία σημείων στίξης κατά την παράθεση των ομάδων που εξαιρούνται
- συσώρευση ουσιαστικών, μετοχών ή επιθέτων για προσδιορισμό ομάδων: οι άστεγοι, οι άνεργοι, οι διψασμένοι, οι μάνες κ.α
- χρήση ερώτησης στο τέλος του ποιήματος με αναφορά στον Προκρούστη

Ανάλογα με τα βιώματα του/της και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης ο/η μαθητής/-τρια καλείται να διατυπώσει την προσωπική του/της άποψη.